

Komandi partur

Í komandi parti verður hildið fram við frásøgnini hjá Kristian Djurhuus, fyrrverandi løgmanni.

Soleiðis ímyndaði Ingálvar av Reyni sær støðuna hjá sjómonnum, sum máttu fara í bátarnar.

klæðunum, tá ið teir tórnaði inn. Eingin visti, hvat kundi henda! Og tá teir søgdu konuni og børnunum farvæl, var tað altíð við óvissuni um, hvørt tey fóru at siggjast aftur.

Serliga ein túrur hjá "William Martin" gjørdist minniligur. Teir vóru uppi á Nesgrunninum, norðanfyri Langanes, tá teir vórðu álopni av einum týskum flogfari, sum áhaldandi skeyt eftir teimum. Niclas, skiparin, royndi at skjóta aftur í móti, men tað tyktist ikki at muna nógv.

Tað var "jobbíð" hjá Søren Jakku at passa rakettapparatið. Hetta varð nýtt til at skjóta rakettir við einum veiri upp í loft. Fyri endanum á veirinum var ein fallskíggi, sum opnaði seg, tá komið var nóg langt upp. Fallskíggin gjørdi, at veirurin kundi vera í luftini eina góða løtu. Hetta skuldi so ræða flogfórini so tey ikki komu ov nær fyri at teir ikki skuldi fáa veirin um propellina. Sørin Jakku skjýtur, og tað var nær við, at flúgvarin fekk veirin um annan veingin, men hann kantraði sær á og slapp undan.

Tá hendi tað óhepna, at ein maður niðri í lugarinum varð raktur av eini kúlu, sum fyrst rakti skeilettið og síðani fór niður ígjøgnum, har hon brast og eitt petti av henni rakti ein oyndfirðing meint í ryggin.

Men tá var tað so heppið, at tvey bretska krigsskip nærkaðust. Hetta gjørdi so partvíst tað, at týska flogfarið slapp sær til rýmingar, meðan teir samstundis fingi í boði sjúkraviðgerð til tann skadda. Hann fór umborð á annað krigsskipið og varð lagdur undir skurð innan ein tíma aftaná, at hann var skotin.

Teir fóru so við "William Martin" inn á Seyðisfjørðin at fáa bráðfeingis umvælingar fyri tann skaða, sum teir høvdu fingið av týsku skotríðunum. M.a. var bjargingarbáturin oyðilagdur, og tað var hol ymsastaðni í skrokkinum á skipinum, og hesi royndu teir at tetta.

Tá teir sigldu niður til Aberdeen, visti tað seg, at tað ikki var eydnast at tetta øll holini, so skipið lak framvegis. Teir máttu skunda sær inn í Aberdeen uttan at hava fingið neyðugu loyvini. Hetta skapti í fyrsta umfari trupulleikar við myndugleikarnar, men teir blíðkaðust, tá teir frætti um orsökina.

Frants Vágadal: Vildu ikki bíða og bjargaðu lívinum

Frants sigldi stóran part av krígunum við "Henry Freeman". Í 1941 fylgdust teir niður til Aberdeen við "Milly" og "Ekliptiku". Komnir niður var gingið umborð á skipini, og Frants hittir eisini Jákup Heinesen, sum var við skipi sínum "Ekliptiku".

Tosað varð eisini um, at øll trý skipini skuldu fylgjast heim aftur til Føroyar. Men tað gjørdist ov leingi hjá "Henry Freeman" at bíða, so teir avgjørdi at fara einsamallir. Dagin eftir fara "Milly" og "Ekliptika" úr Aberdeen og tey fylgjast.

Tað var av besta veðri, og "Henry Freeman" kemur á Føroyar í øllum góðum. Men frá hinum báðum skipunum frættist ongantið nakað aftur. Skipini

vóru seinast sædd 100 fjórðingar sunnanfyri Føroyar. Eisini sóust flogfór á leiðini.

Tað hevur helst bjargað teimum á Henry Freeman, at teir ikki fylgdust við hinum.

Svenning: Sigldi 1250 dagar undir krígunum

Svenning Johannesen er tann seinasti av teimum kendu Hvannasundsbrøðrunum, sum er eftir. Hann er samstundis ein tann mest royndi fiskimaður og ikki minst trolaramaður í Føroyum. Samstundis man hann eisini vera ein av teimum, sum sigldu

seinasta túrin hjá "Næraberg", men hann var ikki við á ferðini niður til marknað, tá skipið varð søkt og allir menninir vórðu bjargaðir.

Teir høvdu annars ein roktúr til fiskiskap hendan túrin. Skipari á "Næraberg" var Erik Mohr, tann eisini vælkendi skiparin á "Tjaldrium".

Svenning fór seinni við "Skálaberg" og síðani við "Norðbúgvum". Teir vóru ikki úti fyri nøkrum serliga álvarsomum tilburði.

Svenning greiddi frá, at tað ráddi um at sigla sum longst í myrkri, so teir minst møguligt

Johan: Lat meg fara, bjarga synunum

Í 1944 fór Johan Bech av Tvøroyri til Íslands at rógva út saman við synunum, 23 ára gamla Martin Eli og 21 ár gamla Henning umframt ein fjórða mann.

Ein dagin á útróðri verða teir ásigldir av einum skipi, og báturin fer at søkka. Skipið vendir aftur og roynir at bjarga monnunum. Fyrst royna teir at bjarga Johan, men hann rópar: "Leggið einki í meg, reddið teir." Men einki batti, allir triggir druknaðu, meðan tann fjórði maðurin varð bjargaður.

Triggir av "teimum fyra" sungu á samkomuni fyri krigssiglarar. Teir eru f.v. Kristoffur Joensen, Sverre Mortensen og Enok Dam. Allir høvdu teir tilknýti til siglingina bardagaárini.

mest undir krígunum. Hann hevur nevniliga 1250 skrásettar siglingardagar hesa tíðina.

Svenning sigldi nærum bert við trolarum undir krígunum. Mótsatt teimum flestu av hinum skipunum, so fiskaðu trolararnir sjálvir og sigldu til marknað við færri monnum enn til fiskiskap. Svenning var við til fiskari tann

vóru sæddir av flogfórur. Tí plagdu teir at fara á Vestmanna at bíða eftir myrkrinum, og so at sigla so mikið longri, meðan myrkt var. Hetta var eydnan hjá Svenning, tí ein slíkan túr á Vestmanna hitti hann Maiken, sum hann giftist við.

Annars greiddi Svenning frá, at nógv góð bønarmøti vóru hildin umborð á trolarunum.

Minningarhaldið í Newcastle í 2015

Í 2015 var aftur minningarhald í Newcastle, har lögmaður Kaj Leo Johannesen var við umframt fleiri aðrir føroyingar. Men nú var talið av veteranum minkað munandi. Í 2005 vóru teir 30, nú vóru teir triggir.

I hesum sambandi vóru fleiri frásagnir í hesi røð í Sosialinum. Nú í ár kundi so aftur verið minningarhald. Corona kann hava gjørt sítt, men einki frættist um eitt slíkt, heldur ikki undan hesi kreppu. Orsøkin kann vera tann, at fyriskiparin, Inger Batchelor, sum var dansk, men búsitandi í Newcastle, er deyð, og helst eru eingir veteranar eftir.

Men so hørð var lagnan hjá hesum húsi, at tá vóru tveir aðrir beiggjar deyðir í krigssigling. Petur Pauli, 36 ár, fórst við Alduni, sum í 1940 var fyrsta føroyska skipið, sum fórst av krígsávum. Og í 1942 doyði Freilif, 23 ára gamal, í sigling uttanlands.

So Sidsel misti frá 1940-44 mann og fyra synir á sjónum. Hetta hevur verið ótrúliga hart hjá hesi neyðars konu.

Johan var annars samb. Jóannes Dalsgaard ein oddamaður fyri fakfelagsrørsluni á Tvøroyri.

Einki alment minningarhald í Føroyum

Í Føroyum er ikki frætt um nakað minningarhald uttan í Vági. Alt verður opinbart sett til viks fyri corona. Í Danmark hava kortini drotningin og forsætisráðharrin lagt kransara, eisini á minnismerkinum fyri teir siglandi, sum lótu liv undir krígunum.

Henda grein skal vera til minnis um teir, sum fórust á sjónum hetta tíðarskeiðið. Hon kann kanska vera eitt íkast til tað, sum annars er skrivað um hetta økið.

Søren Jakku hevði sínar royndir sum krigssiglarar

Svenning hevði 1350 dagar á sjónum bardagaárini.